

Tayyib Atmaca ile oradan buradan şiir üzerine vs.

Sizce Şiirin edebiyatımızdaki yeri ve önemi nedir

Şiir edebiyatımızın ince yanıdır. Az sözle çok şeylerin söylendiği, sözün eğilip bükülmediği, insanı dârâ götürürken atılan güldür, severken, döverken, öldürürken hatta söverken bile incitmeden yapılan sözlü eylemdir. Biz doğunun çocuklarıyız. Sözün nerede sukut, nerede altın olduğunu biliyoruz. Ama yaşadığımız yüzyılda bu medeniyetin üzerinde yeller estirmeye başladık. Bize tahsis edilen hayatı, yaşanması gerektiği şekilde yaşamadığımız gibi şiiri de şiir gibi okumuyoruz. İslamiyetten önce cahiliye dönemi dediğimiz dönemde; bir ailede şair yoksa, o aile bunun ezikliğini duyardı. Savaşlar, ya sözün bittiği yerde ya da söze cevap verilemediği zaman başlardı. Koca Yunus'un dilinden, "Söz ola kese savaşı/ Söz ola kestire başı/ Söz ola ağulu aşı/ Yağ ile bal ede bir söz" dizeleri döküldüğünde sözün bir kıymet-i harbiyesi olduğunu kavramamız gerekmiyor mu? Günümüzde severek dinlediğimiz türküler gönülden dile, dilden tele-tezeneye akan şiir değil mi? Kim ki şiiri, okul müsamerelerinde –okunmaması gerektiği gibi- okutuyor ve bunun adına da yarışma diyorsa şiirin katili asıl onlardır. Belki edebiyat ve Türkçe öğretmenleri bu sözlerimden dolayı alınacaklar ama maalesef durum böyle. Bir öğretmen öğrencisine şiirin, masalın, hikayenin nasıl hangi ses tonu ile okunmasını öğretmiyorsa, öğrenciye okuma zevkini aşıl原因amaz. Bir sanatçı bir halk türküsünü, sanat müziği, pop, arabeks veya fantezi müzik olarak okusa o türkünün doğallığını ne kadar yakalayabilir? Şiir söz sanatının dama taşları gibidir, kelimelerden bir yada birkaç tanesini çıkardığımızda mana bozulur, ya da farklı anlamlara sebebiyet verir. Şiirin hayatımızda bir yeri var mı yok mu varın bundan sonrasını da siz düşünün.

Son zamanlarda şiirin bir durağanlık dönemi yaşadığı çokça dile getiriliyor, bu görüşe katılıyor musunuz?

Asıl durağanlık insanda başladı, biraz daha iyi yaşamak için hayallerimizi zorlamaya başladık. Arabamız, evimiz, kredi kartlarımız olmasa hayatı eksik yaşıyoruz hissine kapılıp kendi kendimize stres yapıyoruz. Ama, sevincimizi paylaşarak çoğaltan, bölüşerek azaltan, efkarlandığımızda sinesine yaslanıp – gerekirse- doya doya ağladığımız bir dostumuz olması önceliklerimiz arasında yer almazsa, ya da önceliklerimizi başkaları belirleyip, onların çizdikleri dairenin dışına çıkarsak hayatımızın kararacağını zannettiğimizden tadımız tuzumuz kalmadı. Şiiri duygu ile yazacaksak, bize dayatılan hayatta duyguya yer yok. Duygunun dışına çıkıp her şeye eşya gözü ile bakarsak o zaman da insan damarlarımızdan birisi yekini kendi kendimizle çeliştirmemizi söylemez mi?

Saçlarının arasında yıldız kuşları uçuşur

Ellerin göğsümün kalın tellerini yontar

Duygularım aklının atmosferinde yiter

Bölüşemem yalnızlığımı avuçlarında. Aha size şiir birden bire aklıma geldi irticalen söyledim. Siz ha bre kafa yorun durun şair burada neyi kastetmiş diye. Evet şair okuruna bir bahçeden bahseder, ama bahçenin içine girdirmez, sadece bahçe der geçer, siz o bahçenin içine girersiniz. Günümüz şairlerinin çoğuna, dam desen, arkasında mertevin geleceği aklına gelmez, çünkü arzu ve istekleri insani olanlardan tarafa bakmıyor bundan dolayı her şairin dam demesinden sonra mertek diyeceğini düşünmeyin. Bir de şairlerin beslenme çantalarında neler var onlara da bakmak

gerek. Üstadın dediği gibi “İnek süt içer mi” diyorlar, yoksa kedi, köpek eti, istakoz, böcek, vs. inancımızca haram olan yiyeceklerden bir Türk mutfağı mı oluşturmak istiyorlar. Belki diyeceksiniz ki bu kel alaka da nereden çıktı. Şair, kendi topraklarında yetişen şairleri, yazarları tanımadan, duygu ve düşünceleri bizi okşamayan şairleri, yazarları okursa al işte sana şiir mutfağı. Doyur doyurabilirsen gönlünü.

Bu konuda çare düşündünüz mü?

Hayır, çare şairin kendisinde. Şairlerin çoğu, yaşamadığı bir hayatın şiirini yazmaya çalışıyorlar, dolayısıyla da kendi kendileriyle çelişiyorlar. Şair kendisinin yani yüreğinin gösterdiği hedefe yürürken bütün “ben”lerini ayaklarının altına alarak yürümeye başlarsa işte o anda ilham perileri gönül göğünde kanat süzmeye başlarlar. Sözün burasında şiir ilhamla mı akılla mı yazılmalı diye kafanızın bir yerinde soru işareti selektör yapabilir. Tam bu anda aklınız ve kalbiniz hangi doğrultuda ise o doğrultuya yöneldiğinizde şiir gelir.

Edebiyat dergilerinde şiire daha az yer verilmesi şiire yapılmış bir iyilik midir ?

Şiir edebiyatımızın ince yanıdır. Az sözle çok şeylerin söylendiği, sözün eğilip bükülmediği

Edebiyat dergilerinde şiirin teorisine ilişkin yazılar şiirin gelişimine katkı sağlar mı?

Eğer o teorisyen Sezai Karakoç’dan bir başkası ise ve Sezai Karakoç’un “Edebiyat Yazıları I,II,III” gibi yazılara yakınsa elbette katkısı olur. Ya da yazan kişi yazdıklarına kendisi inanıyorsa bir başkasını da inandırır. Şiir yazmaya başlayan bir insana 5 yıl boyunca divanları bulunan şairleri okumalısın desek. Bize gülüp geçer. Ama bilmez asıl gülünmesi gerek olanın kendisi olduğunu. Nasıl ki 8 yıl okumadan okur yazar olma diploması alamıyorsak, gerçekten okur-yazar olabilmek için de önce okur olmak sonra da yazar olmak gerek. Bir arı kovanını sadece bir çiçeğin yetiştiği küçük bir alana hapsettiğimizde hem arılara işkence etmiş oluruz, hem de balımız bal olmaz. Kovanımızı yağmalatmak istiyorsak çiçek çiçek gezmek zorundayız.

Şiirle ilgili eleştirilerden biri de şiir kitaplarının az sattığı ve okunmadığı noktasında. Bununla ilgili neler söylemek istersiniz

Kötü para iyi parayı öper derler ya. Eline kağıdı kalem alan, ya da internet sitelerinde birkaç sözüm ona şiiri yayınlanan kendini şair zannediyor. Tanıdıklarına da bir şekilde şiirlerinin nerelerde yayımlandıklarını duyuruyor, tanıdıklarından da birkaç nefse hoş gelen sözler duyunca da kendini şair zannediyor. Cebinde parası var. Ya kendisi basıp dağıtıyor, ya da “bazı yayınevlerini kapsam dışına alalım” yayınevinin birisiyle kitap masrafını ortaklaşa karşılayıp kitap basılıyor, bu arada yayınevi de tukaya gelmeyecek şekilde fiyat belirleme yetkisine de sahip. Ortalık birbirine karışmış, kim bezirgan, kim müşteri, kim mal sahibi belli değil. Bu belirsizliğin içinde “ferman okunmuyor” Gerçek okur da bu yüzden şiir kitaplarına bakarken gözüyle bakıyor, gönlü ile gördüğü kitabı alıyor. Bir de kitaplar 500 ya da 1000 adet basıldığından hani semeri ile sekseni geçti diyoruz ya, baskı fiyatına da bir sürü masraflar eklenince haliyle kitap pahalı oluyor. Gerçi bu da kitaptan kaçış değil. Okur, faydasına inandığı bir kitabı değeri ne olursa olsun mutlaka alır. İş o değerinde kitap yazmakta.

En son okuduğunuz şiir kitabı?

Vural Kaya'nın Ebabil yayınları arasında çıkan Renga'yı yavaş yavaş okuyorum. Bir de geçen gün Cahit Zarifođlu'nun Ađaç Okul'u hurda kitaplar arasına düşmüştü onu aldım. Hem şiiri okuyor, hem Zarif insanı rahmetle anıyorum.

Unutamadığınız bir mısra?

“Buluta yaslandım ışığı tuttum

Seni hatırladım seni unuttum

Dřmden dřme girdim dün gece” Abdurrahim Karakoç